

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsake srede in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za šest mesecev „1.50“ „2.25“
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglas in ostanila se računajo po 6 nov vrasica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvala, smrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo Piazza Caserma št. 2. Odprta reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edincost je med.

Naši nasprotniki.

III.

V oni sloviti mestni seji tržaški, ko so „štigmatizovali“ „nepostavno“ agitacijo slovensko po okolici, čuli smo tudi izraz „slovenska pijanost“, a v isti sapi so gospoda zagotavljali, da so liberalni do skrajnosti. Soditi bi toraj morali po takem, da je slovenska agitacija zares taka, da ima na sebi vse znake zločinstva, ako jo že obsojajo ljudje, ki so sicer liberalni do skrajnih posledic. Rekli so, da ta agitacija ne spoštuje ni zakonov, ter da stremi po srušenju reda v družbi človeški; da hoče zrušiti dosedanjo organizacijo države. Vso državo avstrijsko hočejo kar prekopicirati slovenski agitatorji po okolici, rekli je svetovalec Consolo.

To so zares težke obsodbe, koje so izrekli gospoda o nas Slovenceh „agitatorjih.“

Mi pa menimo, da ne zadošča, da se izrekajo take obtožbe, ampak treba jih tudi dokazati. Dokaz so nam pa ostali dolžni veleučena in razgreta gospoda. Njim je bila dolžnost, dokazati konkretnimi slučajmi, da je agitacija Slovencev nepostavna, da so aspiracije (namen) naše nevarne obstoječemu redu in organizaciji države. Označiti bi bili morali natančno ter naglašati naše zahteve, da si italijansko občinstvo samo ustvari svoje menenje o nas. Ker pa tega niso storili, smemo jim očitati po vsej pravici, da postopajo lehkomišljeno ter da jim je jedini namen, bujskati italijansko občinstvo proti življu slovenskemu.

Za božjo voljo, kaj vendar zahtevamo mi tržaški Slovenci? Nič drugega, nego da se izvedejo obstoječi zakoni tudi za nas Slovence! Ali prav za prav niti tega nismo dosedaj zahtevali v polni meri, ampak mi tržaški, osobito pa mestni Slovenci zahtevamo še le prvotnih pravico, pristojajočih vsakemu avstrijskemu državljanu. Mi zahtevamo, da se jezik naš spoštuje v cerkvi, v šoli in uradu, mi zahtevamo, da se tudi nam dajo narodne in

politiške pravice. A vse to nam je zajamčeno v temeljnih zakonih avstrijskih! In ljudje, ki ne zahtevajo drugega, nego da se vrše obstoječi, temeljni zakoni države, naj bi bili nevarni isti državi, koji so podlaga ti zakoni? Po kakih logiki prihajajo vendar gospoda do takih zaključkov? Seveda, o logiki pri njih ni govora — pri njih odločujeta le strast in narodna nestrpnost. Italijanska stranka hoče po vsej sili imeti svoj „izključljivo italijanski značaj“ mesta tržaškega in njega okolice, a se svojim ropotanjem, se svojimi srditimi izbruhi hote prikriti istino, da niti ni pogojev za to. Zgodovina in etnografija (narodopis) nam pravita, da Trst ni italijansko mesto, ampak da je ves „italijanski značaj“ našega mesta le umetno napravljena prevleka. V ta „italijanski značaj“ našega mesta verujejo le tisti, ki hočejo verovati — da si so prepričani o nasprotjem — in pa tisti, ki ne poznajo odnošajev naših.

Sicer pa ne treba nikakih posebnih dokazov za to, kar trdimo mi: uprav postopanje gospode same je najboljši dokaz, da niti sami niso prepričani o izključljivo italijanskem značaju mesta tržaškega. Da ni okolica zdržema slovenska in da ne žive v mestu tisuči Slovencev, tudi izključljivo „italijanski značaj“ te pokrajine ne bi mogel priti v nevarnost. Čudežev ne more delati nikdo, najmanj pa slovenski „agitatorji“. Čemu torej ta strah, čemu škripanje z zobmi pred peščico bornih agitatorjev slovenskih? Vidite, gospoda italijanska, da se svojim ropotanjem naznanjate najbolj vsemu svetu to, kar bi hoteli prikriti. Vi bi hoteli prikriti resnico, mi pa jo vlečemo na beli dan. In zato nam lučate v obraz „slovensko pijanost“! Vi se trdno držite krive premise, da so namreč tu „vaša tla“, in zato so krivi vsi vaši zaključki in so krivične vse vaše zatožbe. Vi veste sami vse to, vi veste, da je stvar krivična, katero zagovarjate — od todi vaš strah pred

vsakim „agitatorjem“, od todi strah — ponavljamo vam to — pred lastno senco.

Naši nasprotniki nam očitajo, da delamo razdor mej okolico in mestom, da bočemo doseči novo politično-administrativno organizacijo države. Menda se ne motimo meneči, da nasprotniki mislijo pri tem na idejo ločitve okolice od mesta v administrativnem pogledu — na samoupravo okolice. Misel ta se sedaj res pridno razpravlja v našem listu in v privatnih pogovorih, protestujemo pa proti podtikanju, kakor da to razpravljanje ni dovoljeno po postavah. Da večina okoličanov želi ločitve, imajo gotovo tehtnih vzrokov za to; a njim je pred očmi ločitve postavnem pötem, pötem zakonodaje. To se pa ne pravi delati proti postavam, ako kdo dela na to, da se postavnim pötem premeni kako obstoječa postava, ali uprava kake dežele ali občine, odnosno nje organizacija. Sicer pa misel samouprave tržaške okolice se ni porodila kar tako sama iz sebe in tudi „brezvestni agitatorji“ je niso sanjali mej ljudstvo; ampak vzrasla je iz prepričanja, porodivšega se iz mnogoletnih žalostnih skušenj, da bi okolica vspevala mnogo bolje tako v duševnem kakor v gmočnem pogledu, ako bi se upravljala sama, nego da uživa „dobrote“, a kojimi jo obsipuje mestna gospoda. Ne agitatorji so vrgli to idejo mej ljudstvo, ampak gospoda sama je se svojim postopanjem prisilila slovenskega okoličana, da je jel premišljati o samoupravi okolice: take seje, kakoršna je bila tista z dne 24. novembra — in takih je bilo že nebrojno — so najboljše širiteljice misli na novo politično-administrativno organizacijo, kojoj misel je obsojal svetovalec Consolo. Gospoda naj bi bili pravični okolici v narodnem in gospodarskem pogledu in izvestno ne pride na misel živemu krstu, da bi se hotel ločiti od mesta. Gospodje pravijo, da so liberalni; dobro: liberalizem svoj naj osvedočijo tudi nasproti okolici, pa mirna Bosna! Dajte okolici, kar jej gre; spoštujte okoličana, kakor iz-

vestno zasluži kot prvobitni vaš sodeželan, pa se neha kar čez noč ves raspor mej mestom in okolico. Sicer pa se čudimo zelo, videči, da gospoda kar mralica atrese, ako kaj čujejo o ločitvi, ko vendar trde neprenehoma, koliko izgube imajo z okolico in koliko velikanskih žrtv jih stane ta okolica. Mi vas ne razumemo: čemu se oklepate okolice, ako vam je le na škodo? Pametni bodite, pa vrsite jo od sebe! A vi tega nečete. Že veste, zakaj!

Predno zaključimo, naglašati nam je še prevažni moment: da so v večkrat omenjeni glasoviti seji mestnega sastopa tržaškega takozvani „konservativci“, izvsemši par gospodov, zložno glasovali z radikali. Temu se ne čudimo, čudili bi se le, da se je zgodilo nasprotno. Gospoda „konservativna“ je dosledna le v svoji — nedoslednosti in neiskrenosti. Nad vse značilno je za te „konservativce“ — mnogi jih jednačijo z vladno stranko —, da je jeden nje članov, koji sicer ni glasoval z večino, čutil veliko potrebo, slovesno naglašati, da nima nikakega posla „s temi ljudmi“ (se Slovenci.)

O dá, gospoda „konservativna“, v jednom pogledu — a v tem jedinom — ste pač dosledni: v mrinji svoji do slovenskega življa, tako, da vam je vsak brezverec ljubši, nego pošten in pobožen Slovenec.

O doktore goriški: za to vrsto „konservativcev“ bi trebali krvavo zares konservativnega lista, da jih pouči o dolžnostih konservativcev do verske stvari in do drugorodcev.

Hic Rhodus, hic salta — da ne bodemo prisiljeni misliti marsikaj!

Okoličani, zahtevajte „meščansko šolo“!

Spisal Mitoš K.

Šola je merilo narodovega naobrazjenja. Navadno pravimo, da kjer so umno

PODLISTEK.

Iz vojaškega življenja.

Spisal Rudolf Dolenc.

(Dalje.)

Po vročem dnevu pride tudi noč. Zopet se zarijemo v slamo. Pazil sem, da sem zlezal v kot, kjer vendar ne bodo moje koščice vsakemu na razpolago. In res druga noč bila je veliko mirnejša od prve. Tudi neko „deko“ sem si sposodil od nekoga, ki ga ni bilo ravno v šotoru, ter si žnjo ovil še bolne noge. Pripravljeno smo vse imeli za prihodnji dan. Tudi na trdi slami še spi človek sladko, ako mu slučajno kdo ne lomasti po nogah. To sem skušal tudi jaz, kajti prespal sem dobro to noč. —

Na vse zgodaj v jutro pokliče nas „hornistove“ trobente glas. Vse je skočilo po konci. Ker smo bili v temi, nastal je res pravi Babilon. Ta je iskal kapo, oni puško, zopet tretji svoj „Überschwung“, četrti ni mogel vdobiti „tornistre“, peti „šale“ itd. Jaz sem si zvečer spravil vso to gomazem pod glavo, in tako sem bil

zjutraj z opravljenjem kmalu gotov. Le puške nisem mogel dobiti svoje, a temu je kmalu pomagano, kajti puška je puški jednaka, in na število tudi ne more nihče gledati v temi.

Nastopimo pred šotorom in brž se prikaže na konji ona suha postava našega stotnika, katerega sem prej opisal.

Kričal in pihal je že na vse zgodaj. No, lep začetek, dejal sem, kakšen bo še le konec!

Zapodé nas v neke hribe. No, tam se je še le pričelo pravo trpljenje. Poti ni bilo nobenih, steze so bile vse obraščene robido in trnjem, ves hrib pa tako pust in skalami obdan, da si kar zejal, ko si prišel na vrh. Čudil sem se, kako se more vrteti človeška noga po teh skalah in pečinah. A ne da bi pazil, kam stopiš, marveč leteti si moral z vso svojo prtjago, kakor da so te obseli vsi hudobni duhovi. A vendar sem uverjen, da se v reanici ni mudilo prav čisto nič — ni nam, ni stotniku.

Gonil nas je na levo in desno, navzgor in navzdol. Streljali smo kakor bi imeli ogromno krdelo sovražnikov pred seboj, da si nisem videl prav nobenega človeka, ki nam bi bil sovražen. Ko smo

ponehali streljanjem, kričal je naš stotnik na konjiči svojem: „Le streljati, ne bode te streljali!“ „Možstvo nima več patronov“, pové mu g. kadet Skabar. „To je meni vse jedno, samo da streljate“. Ležali smo dobre pol ure na trebuhih. Potem so nam še le zagodili ter dali znamenje, da se smemo odpočiti. Drugi gg. častniki zbrali so se na hribu ter vstopili v krog; posve-tovali so se, tako mi je trdil Gustelj, kdo je dobil deželo. Kmalu na to pridirja nek nadlajtnant ter pošlje nekoga, iskat konja njegovega. Ker ga pa revež ni mogel takoj privedi, roti se kričaje rekoč: „Poslal sem tega pr. . . . tepca po svojega konja in ni nazaj n njega, ni konja!“ Vidite, kako lepih izrazov se poslužujejo, da imenujejo to trpečo stvar božjo, kojoj mi zaznamujemo z besedo človek.

Odpravimo se zopet po taci strminah proti domu. Ura bila je že blizu dveh popoldne, ko smo prisopihali domov trudni, žejni in potni. Privažali so nam v sodih vodo iz Senožeč in hoteli smo se nekoliko okrepčati; a tudi to se nam je prepovedalo. A danes smo prišli vendar do toli željene „menaže“, toraj danes smo zlegli v tiste imenitne „Zugaliste“.

Odvezemo vsak svojo „šalo“ od tornistre ter letimo k onim kotlom, kjer se je delila menaža. Dobili smo juho z makaroni, kos mesa, k mesu pa še krompirja v salati. Komaj sem držal šalo v rokah, tako me je peklo. Pokusim to jed, in kakor bi trenil poparim si grlo tako, da se mi „nebo“ kar olušči.

Grem proti svojemu šotoru, z namenom, da počakam nekoliko, da se ohladi ta vrela juha. Pa kaj se mi pové, da ne sme nihče v šotoru jesti, da se kaj ne polije. Seveda, pravim jaz, ker je vse v tapetih, treba je res paziti na to! Škoda bi bila res velika, če se kaj ponesnaži.

Zavijavali smo torej te božje jedi zunaj na solnci.

Ko smo te jedi spravili pod streho, šli smo k onim sodom, da omijemo posodo in zalijemo jed. Bolj nam je teknila voda, dasi je bila od solnce že vsa segreta, kakor pa jed. Ko smo vse pomili in napili se, zginili smo v šotorih v slamo, da se malo odpočijemo.

Ob polu štirih prikaže se nekdo na vratih in zakriči: „Auf! Mit Gewehr und Tasche!“

(Dalje prih.)

obdelane njive in polja, tam žive naobraženi, bogati kmetje: kjer so dobro vravnane šole, je narod olikan.

Šola se je razvijala in popolajevala, kakor je človek tekom časa duševno napredoval. Mnogim prostega naroda ni jasno, čemu so te ali one šole, zato dajam na kratko njih pregled, da bodo videli kaj imamo in kaj nimamo.

Šole delimo v ljudske ali osnovne (popolari) z 1—8 razredov, meščanske (cittadine) z tremi razredi (od 5. naprej); srednje šole: gimnazije in realke; pa visoke šole ali univerze in politehnike. — Razun teh imamo še stanovske, kakor: učiteljska izobraževališča, kmetijske, obrtnijske, kupčijske in pomorske, rudokopne in še nekaj drugih šol v Avstriji.

Oče ima sina in hčer. Vstopila sta v 7. leto starosti, treba ju poslati v bližnjo šolo.

Bodisi, da stariši stanujejo na deželi ali v mestu, pošljejo ju v ljudsko ali osnovno šolo. Pri nas na Primorskem je otrok po postavi dolžan obiskovati ljudsko šolo od 6—12 leta, zatem še 2 leti nadaljevalno ali večerno šolo. — Otrok konča tedaj 14 letom, oziroma z 12 letom „šolski stan“. — Zdaj vstopi v življenje, ako ga niso roditelji odločili „za gospoda“.

Kedar učenec izvrši z dobrim uspehom 4. razred, odprta mu je pot k daljnemu izobraževanju: vstopiti zamore ali v latinske ali realke. Na gimnazijah ali latinskih šolah se učijo stara že mrtva jezika, latinski in grški, računstvo zemljemerstvo, zemljepis, zgodovina, natoropisje in natoroslovje ali fizika in nekaj iz kemije. — In vse to celih 8 let. —

Konec osmega razreda mora vsak dijak prestati ostri izpit in z dobrim uspehom, potem ga šole učitelji razglasijo srelega za visoke šole ali univerze. —

Srednjih šol imamo v Trstu, a ne slovenskih, visokih pa ne; treba je že romati v Gradec, na Dunaj, v Prago ali Zagreb. — Na visokih šolah se visokošolec vpiše v tisti oddelek, kateri ga veseli. — Tu so pripravnice za profesorje, dom za odvetnike in sodnike ali zdravnike in druge.

Na visokih šolah se je muditi 4—6 let, če ne več. — Visokošolec je prestati v tem času več strogih izpitov, in kedor ima enkrat „diplom“ v žepu, hiti domov iskati si primerne službe, za katero se je pripravil toliko let. —

Realke šteje do 7 razredov. Tam se poučuje vse, a nekateri predmeti (matematika in risanje) bolj natančno, kakor na latinskih, le mrtvih jezikov ne poznajo; v zameno pa se učé francoški ali angleški. Iz realke vstopi učenec na politehniko, da se vsposobi za zemljemerca (inženerja) ali tudi za dobrega mehanika. Na visoke šole odide primeroma le malo dijakov, dovršivših srednje šole. Večina poišče si že prej primerna službe: n. pr. pri pošti, brzojavu (telegrafu) davkariji, na železnici in drugod, kamor jih sreča nanese. — Le redki so pa oni, ki se kot „učeni“ vrnejo na bogati očetov dom in postanejo umni kmetovalci. Tem se najbolje godi! —

Tako se leto za letom nadomeščajo mesta odsotnih z novinci. —

Omenil bi lahko še, da za živinozdravnike, kmetijske učitelje in ekonomne (gospodarje) so šole n. pr. v Klosterneuburgu pri Dunaju in drugod.

Mladenci pa, ki se je izvolil duhovski stan, vstopi po dovršeni gimnaziji, a ne realki, v duhovsko semenišče v Gorici, Ljubljani, Celovcu ali kjer mu drago. Učitelji imajo svoja semenišča v Kopru in Ljubljani; učiteljice pa v Gorici in Ljubljani.

Zdaj bi bil površno naštel glavne zavode ali šole, v katere pohaja in se izobražuje naša slovenska mladina. —

Vrnimo se k ljudskim šolam. Naš narod te najbolje pozna, ker so edine, koje že nekaj let sem sam uživa, koder so vravnane na podlagi materinega jezika.

Ako bi ne bilo ljudskih šol, bi tudi univerze ne mogle obstati. — vsaj zidamo

vedno pri tleh. — Ljudska šola je podstava vsemu poznejšemu naobraževanju. —

Da si je ljudska šola podlaga pouku, nam ona edina vendar ne zadostuje.

Ko bi zidar hiši položil samo fundament ali podstavo, bi bil res prvi in glavni pričetek zgradbe, a to bi ne bila hiša. Tako lahko trdimo, ko bi mi le to znali, kar smo se naučili v ljudskih šolah, bi našim potrebam ne zadostovalo. Ako bi Slovenci pošiljali vse svoje otroke edino v ljudske šole in nikamor drugam, bi oni ne zamogli napredovati v toliki meri, s tako hitrostjo, kakor drugi narodi; ostali bi vedno „duševni otroci“, mej tem ko bi drugi narodi dozorevali v modre može.

Po tem takem, ako hočemo z drugimi istodobno napredovati, moramo zahtevati tudi drugih šol, primernih našim potrebam, katere tudi dovoljuje postava vsaki deželi.

Poglejmo! Šestletni otrok vstopi v prvi razred. Učitelj ga uvede v svet, razjasnuje mu to in ono reč, ta in oni pomen; prične žnjim branje, pisanje in številjenje.

Koliko truda ima tu gospod učitelj, koliko solzic je omočilo nedolžna lica onim, kateri niso zamogli pri vsi dobri volji premagati te prvotne težkoče učenja. Pridni stopi v drugi razred.

Tu je že treba gladkeje čitati, zlogovati, prepisovati in poznovati govorna plemena. Številjenje se že razširi do 100. No s temi števili se že da številiti bodisi ustmeno ali pisмено. — Tudi mere in uteži, kakor tudi zlate krone bodo treba otrokom nazorno pokazati, ako jih boš kaj. Risanje se že prične v tem letu.

V III. razredu otrok že gladkeje čita, pripoveduje o čitanem zapopadku, zdeluje pravopisne in spisne vaje. Slovnici, oziroma jeziku, je odmerjeno največ ur pouka. Številjenje se rasteza že do 1000. V tem letu se že prične štirje računski načini: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje. Vzame se po berilu nekaj iz prirodopisa (živali, rastline, rude), tudi se opisuje domači kraj in čita nekaj zgodovinskih odstavkov. Risanje se nadaljuje. O petju ne govorim, to goji učitelj od prvega do zadnjega leta.

Črti razred razširi, dopolni in nekako sklene nauk ljudske šole.

Deček pravilno naglašja, se razgovarja o čitanem, ter se tu tudi vadi pisмено v nalogah. Slovnica se z razširjenim stavkom deloma sklene. Računstvo počeva že milijone. Glavni računi se dopolnijo s desetinkami — jako važnimi za vsakdanje življenje. Učenec, ako je razumen, sešteva, množi, deli, da je veselje. Tudi neki opravični računi so pridjani. — V tem letu se nadaljuje o prirodopisu in glavne prikazni v naravi prinsša naravoslovje (fizika). Zemljepis se razširi na vso Avstrijo, zgodovina tudi obsega obris avstrijske zgodovine. Risanje, petje in še celo telovadba je uvedena kot potrebni predmet ljudske šole. — To bi bil površni načrt o pouku in predmetih na ljudskih šolah.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Ministra grofa Kuenburga, zastopnika nemške levice, torej ni več v ministerstvu: vladni list dunajski je že objavil ročno pismo cesarjevo, s kojim se je vsprejela ostavka tega ministra. S tem pa ni rečeno, da levica nima več zagovornikov v ministerstvu, kajti ministra Gautsch in Bacquehem sta poznana zagovornika levičarjev. Zato pa menimo, da nemški liberalci niti ne mislijo na resno opozicijo proti vladi, kakor tudi vlada noče — to naglašajo vsa vladna glasila — definitivno pretrgati vezi, ki jo vežejo na gospode Plenerja in družbo. V teh naših nazorih nas potrjujejo najnovejše vesti, došle z

Dunaja. Vlada je predložila zbornici, kakor znano, trimesečni budgetni provizorij, ker so levičarji namenoma zategnili proračunsko razpravo tako, da zbornica ne more rešiti proračuna v tem letu. Levičarji so sicer sklenili upriti se zahtevi vlade po trimesečnem provizoriju — in sicer zato, da vsaj na videz in na zunaj markirajo nekako opozicijske stalnice —, pač pa hočejo privoliti v dvamesečni provizorij. Ker pa mej dva- ali trimesečnim provizorijem faktično ni nikake načelne razlike, ampak le formalna, je jasno, da levičarji ne mislijo na strogo opozicijo in da so že zopet tam, kjer jih vlada hoče imeti. In res je že sklenil proračunski odsek poslanske zbornice na predlog levičarja Heilsberga in v sporazumljenju s finančnim ministrom, da se provizorij skrói na dva meseca. Zdaj smo torej tam, kjer smo bili pred krizo: šel je sicer Kuenburg, a koketovanje vlade z levico nam ostane ohranjeno. Tak utis morajo napraviti na razsodnega človeka vse izjave levičarjev in vlade iz poslednjih dni. Da je stvar še gotoveja, dujejo se razni poljski glasovi, da Poljaki — in ti so vlada — ne bi nasprotovali sodelovanju z levičarji. Naj torej stvar sučemo, kakor hočemo: vedno in vedno pridemo do zaključka, da Taaffe-ov sistem ni naklonjen avstrijskim Slovanom in da moč nemške levice sega le tako daleč, kolikor hoče vlada. To spoznanje mora prodreti mej nami Slovenci in dokler ni tega spoznanja, ne more biti govora o tisti realni politiki, koji se uprav v današnjih dneh tolika slava poje tudi po nekaterih slovenskih listih.

Tiskovnega odseka pododbor predložil je odseku svoj načrt o premenabi tiskovnega zakona. Odsek je nekatero predloge zavrgel in misli zbornici predložiti le načrt zakona, s katerim se dovoljujejo razne olajšave. Najvažnejših stvari, odprave časninarskega kolka in premembe določila o popravkih, se odsek ni lotil, ampak to preloži na poznejši čas, menda zato, ker upa, da vlada vsprejme vsaj te ne posebno važne olajšave. Odsek za premembo opravičnega reda je ukrenil določbo, da pristojna predsedniku oblast, odvzeti kakemu poslancu pravico govoriti za kvečjemu deset zaporednih sej, odklonil pa je nasvet, da bi pristojalo predsedniku izključiti kakega poslana za več sej. — Te dni sta zborovala tudi proračunski odsek, v katerem je finančni minister dr. Steinbach naznanil, da izdeluje vlada načrt jednotnega zakona o pristojbinah, in pa odsek za kazenski zakon, v katerem je bil tudi govor o prostozidarjih. Dotično določbo je odsek zoper ugovarjanje vladnega zastopnika odklonil.

V večerajnji seji poslanske zbornice pokazali so nemški arditelji zopet, da smatrajo nas Slovence kot žrtev, namenjeno brezpogojno žrelu germanstva. Pečeti jih namreč naredbi, došli celjskemu in celovškemu magistratu, da morata vsprejemati slovenske uloge in je tudi reševati slovenski. Posl. Steiwender je predlagal zato, da se izvoli odsek 24 članov, koji naj bi proučil ti naredbi ministerstva za notranje zadeve. Ker pa je zbornica odklonila ta predlog, predložil je isti poslanec resolucijo, zahtevajočo od vlade, da predloži zbornici jezikovne naredbe za mesta: Liberec, Celovec in Celje. Ta resolucija se je izročila proračunskemu odseku. V tej seji se je nadaljevala proračunska razprava in sta se vsprejela prvo in drugo poglavje ministerstva za notranje zadeve.

Različne vesti.

Nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este dospe v Trst nočoj ob 8 uri in 42 m., da nastopi svoje svetovno potovanje. Potovanje bode trajalo nad jedno leto.

Okrajnim glavarjem v Pulji je imenovan Ivan pl. Scander Rossetti. Prejšnji okrajni glavar puljski je neozdravljivo bolan.

Boj proti „Edinosti“. Iz Tomaja se nam poroča, da je gospod dekan tomajski pretečno nedelje z lece doli iskreno svaril poslušalce, da naj se nikar ne naročajo na „Edinost“, kajti ta list da je brezversk. Ne prihaja nam na misel, da bi se razgrevali radi tega obdolženja — saj smo mu že navajeni —, ampak prepuščamo g. dekanu, da je zagovarja — pred svojo vestjo.

Radikalizem „Rimskega Katolika“. Veledastitemu g. dr. Mahnič se gotovo niti sanjalo ni, da pride kedaj njegov tist do časti najradikalnejšega lista mej Slovenci. K tej časti ga je povzdignil ljubljanski „Slovenec“ od 12. t. m. Iz zveze dotičnega članka „Slovenčevega“ je sklepati, da člankar razteza Mahničev radikalizem mej drugim tudi gledé na politiko konservativnega ali Hohenwarthovega kluba, kateri klub uprav dr. Mahnič v poslednji številki „Rimskega Katolika“ odločno obsojuje zaradi njegove (klubove) nedoslednosti, prevelike zmeravosti in tudi neznačajnosti nekaterih njega članov. Kdo bi bil mislil, da nam v našem prepiru, tikajočem se grupovanja strank v poslanski zbornici, prihiti na pomoč uprav dr. Mahnič, ter da ta gospod doktor kedaj obsodi v tem pogledu svojega najiskrenejšega pomočnika na Slovenskem, namreč onega in istega „Slovenca“, kateri vedno in na vse pretege zagovarja Hohenwarthov klub. S tem je vrhni voditelj „lige“ obsodil najstrožje glasilo iste „lige“!! Ni torej lahko razumeti, kako more „Slovenec“ v zaključku navedenega članka svojega priporočati „Rimskega Katolika“ uprav radi tu mišljenega radikalizma! Erkläre mir, graf Örindur, diesen Zwiespalt der Natur!

Enakopravnost. — C. kr. višje deželno sodišče v Trstu poslalo nam je že zopet laško razsodbo, s katero je v drugi instanci na naš vaklic potrdilo zaplembo o prof. Sesiču. Sodnemu dvoru je predsedoval sam Pek, na kar se je spekla laška razsodba, da si gospodje dobro vedo, da nas z nobeno rečjo ne morejo bolj razjeziti, nego s takim preziranjem jezika, kateri govoriti dve tretjini prebivalcev te dežele.

Proti takemu žaljenju deželno slovenske večine pritožimo se na merodajno mesto; ako tam nič ne dosežemo, pojdemo dalje, morebiti se v Avstriji še najde pravica tudi za nas Slovence, da nas ne bodo z nekako krčevito vstrajnostjo sodili v tujem jeziku celo v oni dobi, ko grof Taaffe tako sijajno izjavlja, da vlada stoji trdno na podlagi ustave, v kateri se nahaja tudi član 19.

„Nova Soča“. V svojem polemiškem pismu proti „Independenten“ tiskanem v „Mattinu“ od 11. t. m., izreka državni poslanec Burgstaller de Bedischini doslovno: „Del resto, come tutti sanno, io ero consigliere municipale del territorio, eletto spontanea volontà della popolazione e lo sarei tuttora, se volessi, come può testificarlo meglio d'ogni altro l'onor. consigliere Leopoldo Mauroner“. (Sicer sem bil občinski svetovalec za okolico, izbran po lastni volji naroda, ter bi bil lahko še zdaj, ako bi hotel, kar lahko potrdi č. Mauroner). G. Burgstaller se pa o tej priliki na spominja nezaupnice, podpisane mu od istih volilcev, temveč oblastno trdi, da bi bil lahko še poslanec, ako bi on hotel!! Očividno si domišlja, da so okoličanski volilci zgolj sužnji, ki se o volitvah kar slepo pokoré njegovih komandi. Je-li umestno, da kaj enacega piše državen in vladen poslanec?

Poziv na božičnico. Načelnstvo tržaške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo, dne 18. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih Slovenske Čitalnice (via S. Francesco 2) „bo-

žičnico* otročičem, obiskujočim slovenski otroški vrt pri sv. Jakobu. Ustopnina k „Božičnici“ znaša 10 kr. za osebo izvzemši samo otroke.

Za „božičnico“ so darovali nadalje: g. Bald. Mimbelli 25 gld., g. Kristijan Dejak 10 gld., g. Bartelj 3 gld., g. Gr. Stepančič 3 gld., g. Ant. Turk 2 gld., g. Zinka Kastelic 3 gld., g. Mauer 2 gld., g. Skerl 1 gld., g. Sarežin, posestnik od Jakoba 3 gld., g. Negode Marija 1 gld., g. Negode Ana 50 kr., g. Kaipel 1 gld., g. Kamučič 1 gld. in 1 par čevljev, g. Ivan Vatovec, posestnik 2 gld., g. Šorli 2 gld., g. Dekleva 1 gld. in 3 predpasnike, g. Vekoslava Valenčič 8 spodnih kitele in 8 parov svitic, g. Bogomila Valenčič 4 spodnih kitele in 4 pare svitic, g. Duška iz Zagreba 5 gld., g. Ema Abram 2 gld., Ema in Rudi 1 gld., g. Hitti 12 parov nogovic in 3 kapice volnene, g. Ljudmila Valenčič 12 robcev, 6 parov zapetnic, 6 parov rokovic 3 pare nogovic, 8 majice, 1 srajco. G. A. L. nabrala na Proseku 22 gld. 22 kr. Darovali so: Mohorjani pros. okraju 3 gld. 12 kr., g. I. M. M. 2 gld., g. V. Lukša 2 gld., g. M. Lukša 2 gld., g. F. Goriup 1 gld., g. E. Goriup 1 gld., g. A. Goriup 1 gld., g. F. Balanč 1 gld., g. I. Godina 1 gld., g. E. Slavik 1 gld., g. I. K—n 1 gld., g. A. P—ž 1 gld., g. I. P—o 1 gld., g. A. L. 2 gld., g. Zmagoslava 1 gld., g. N. N. 20 kr., g. M. K—t 50 kr., družba pri T. 40 kr.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Gretl nabralo se je v gostilni „Pri rumeni hiši“ v družbi starih barkovljanskih pevcev 1 gld. 34 kr.

Zahvala. Čast. gospoda I. Valenčič trgovec v Trstu in J. Besednjak čevljar sta darovala slov. zavodu pri sv. Jakobu prvi več debelih lanenovih odrezkov in drugi 3 skoro nove vezane podnožne plahte za čiščenje obuvala. Darilcema se srčno zahvaljuje Vodstvo.

II. jour fixe v slovanski čitalnici, ki se je moral odložiti še dvakrat, bode gotovo prihodnjo soboto zvečer. Pri tem sestanku bode predaval gospod prof. dr. Karol Glaser o Simonu Gregorčiču, svirala bodo na citre gospodičina Bogomila Valenčičeva ter bodo sodelovali izvrstni pevci. Pričakovati je torej obilne udeležbe tako se strani članov, kakor vpeljanih gostov.

Pri velikem skupnem koncertu, kateri bode dne 7. januarja 1893 v gledališču „Fenice“, sodelovali bodo: vsa pevka društva iz Trsta in okolice (nad 250 pevcev) pod vodstvom pevovodje Srečka Bartelna, vsi tamburaški zbori iz Trsta in okolice (nad 50 tamburašev) pod vodstvom drd. Josipa Abrama in vojaška godba 97. pehotnega polka iz Pulja. Natanjčni program priobčimo v kratkem. A že po teh malih podatkih da se sklepati, da smemo pričakovati kaj izvanrednega.

Zastopniki društev v odboru za veliki skupni koncert se pozivljajo, da pridejo k seji, ki bode v nedeljo dne 18. decembra ob 2. uri popoldne v prostorih „Del. podp. društva“.

Silvestrov večer priredita združena veselična odseka „Tržaškega Sokola“ in „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ v dvorani „Mally“. Že sedaj se delajo razne priprave. Sodelovanje najboljših moči je obljubljeno. Igra, petje, šaljiva tombola, prehod iz starega v novo leto, ples in slednji zabava po volji, kakor tudi druga iznenadenja bodo na dnevnem redu. Opozarjajoč že sedaj slavno občinstvo na ta večer upamo, da se bode isto mnogobrojno odzvalo temu pozivu. Prihodnji več.

Italijani mej seboj. Iz velikanske tiskovne pravde velecenjenega g. dež. posl. Wassermannna proti listu „Il Giovine Pensiero“, koje smo omenjali v predzadnji številki pod gorenjim naslovom, izcimila se je velika — komedija. Urednik rečenega lista dolžil je g. Wassermannna,

kar so izrečno naglašali vsi italijanski listi. Takih stvari, kakoršne morajo spraviti vsakega človeka ob ves ugled pred javnostjo, a isti italijanski listi so zatrjevali še pred par dnevi, da hoče gospod Martinolich — tako je namreč ime uredniku — dokazati vse to, kar je trdil. Pameten človek bi menil, da so s tem podrti vsi mostovi mej Martinolichem in Wassermannom ter da mora pasti jeden ali drugi. A kaj se je dogodilo v ponedeljek? Čujte in strmite: g. Wassermann je umaknil svojo tožbo in poljubovali so se gospôda pred sodiščem in tekle so curkoma solze veselja in ganenja. Potem so priredili sijajen banket ter stasi napivala — gospoda Martinolich in Wassermann. Slednjič so nabrali primerno svoto za „Lega Nazionale“, s čemer je bila primerno završena vsa komedija. Italijanski listi pa so polni hvale na tem zvršetku, slaveč „uzorne“ te može in rodoljube!!! Zadeva je torej srečno pokopana, vprašanje je le, ali pozabi tudi javnost tako lahko na vse to, kar je pisal g. Martinolich. V interesu javne morale in gospoda Wassermannna samega pa bi bili želeli, da izrečejo porotniki svojo sodbo. Sicer pa tudi prav: italijanska stranka je vsakako izišla iz te komedije kot — pohabljen marodér.

„Roma locuta“ — državni zakonik je govoril, stvar je torej rešena in vojeka končana. Padli so stotejka, stotinka in brončič, in zmagal je „vinar“ (belič). V slovenski izdaji državnega zakona z dne 2. avgusta 1892. št. 126, s katerim se ustanovlja kronska vrednota, rabi se za nemški „Heller“ slovenski „vinar“, v oklepju pa je pristavljen „belič“. Po takem je nepotreben nadaljni prepir v tem pogledu: pisati bodedo morali „vinar“ ali „belič“, kakor sta se pisala dosedaj „krajcar“ ali „novič“. Prednost ima pa „vinar“, kajti v državnem zakonu čitamo le po nekaterih mestih „beliča“, in še to le v oklepjih.

Škofovski jubilej papežev. Enciklika, koje sestavlja sv. Oče o svojem škofovskem jubileju, izide o novem letu. Jubilejska doba trajala bode vse leto in zadobe verniki, ki se podajo v Rim tem povodom, posebne odpustke.

Uvoz blaga v Trst po železnici je znašal minoli mesec 1.141.465 metr. stotov, dočim je lani v istem mesecu znašal 1.033.955, torej se je letos povišal za 107.510 metr. stotov, čeprav se je letos pripeljalo le malo gramoza (šotra) za sipanje morja. Uvoz toraj narašča navzlic odpravi proste luke.

Vpisanje novorojencev. Mestni magistrat opozarja na cesarsko naredbo od 20. aprila 1854, da se mora v teku 40 dni po rojstvu naznaniti dotični otrok cerkveni oblasti. Tega opomina pač ne treba slovenskemu življu v Trstu in po okolici, kajti okoličani poznajo svojo dolžnost ter naznanjajo pravočasno svoje novorojene otroke, dočim je osobito v Trstu dosti brezvercev, ki istih ne spolnujejo.

Novo okrajno sodišče. Uradni list dunajski je že objavil naredbo, glasom katere se osnuje novo okrajno sodišče v Cerknici. V področje novega sodišča pride 7 katastralnih občin, ki so spadale do sedaj k okrajnemu sodišču v Logatcu. S tem se je vresničila srčna želja v. lih Cerkničanov.

Z Vrabč nad Vipavo se nam piše: „Prosim Vas, gospod urednik, da sprejmete teh par vrstic v svoj cenjeni list.“

Italijanska vina so prouzročila mej nami velikanski strah; kupci, ki so nakupili ob trgatvi našega najboljšega vina vrhovskega, bali so se, da izgube svoj težko zasluženi denar. Ali hvala Bogu, da ni tako hudo. Cene sicer niso visoke pri nas, a kupcev je še precej in se vina prevažajo na postajo v Sežano. Boljša vina se prodajajo do 17 gld. za hektoliter, kajti naša vina so vendar veliko boljša, ker so

iz trdega in zelo dobrega sveta: čim bolj pripeka solnce, tem boljša so. Nekega dne obiskal sempo svojih opravih tri vaši in čudil sem se kako izvrstna so vina, ki so mi jih dali pokušati kmetje. Torej, dragi kmetje: le „pikon“ na ramo v tem zimskem času, sadite in gnojite, da pridelate kolikor možno veliko tega glavnega pridelka našega!

Nedavno je bila seja našega občinskega zastopa, pri kateri se je sklenilo, da se pota morajo popraviti. Pota te se razdelila tako, da mora popraviti vsak svoj kos. Nekateri kosi so se res popravili, žal, da le na poti proti cerkvi. Ali čudno je, da ravno župan in podžupan ništa še popravila svojih kosov. Želeti bi pač bilo, da ona dva v prvi vrsti storita svojo dolžnost, saj delo ni toli veliko.“

Dostavek uredništva. Gosp. dopisnik omenja nadalje sv. Misijona, ki je bil te dni v Vipavi. Obžaluje pripoveduje dopisnik, kako se je dogodilo dvema ženskama, da nisti mogli opraviti sv. izpovedi, kakor sti želeli. Gospod dopisnik naj nam oprostí blagohotno, da ne objavimo tega odstavka vzlic njegovi kategorični zahtevi; pomisli naj, kako rado se zasukava in krivično tolmači vsaka naša beseda ter se jej podtikajo zlobni nameni. Mi verujemo gosp. dopisniku, da je opravičena njegova nevolja; ali mi moramo biti previdni, ako nočemo, da se nam potem ne godi — krivica! Oprostite, prosimo!

Iz Tolmina se nam piše: C. k. okrajno glavarstvo je razpisalo novo volitev v cestni odbor na 19. t. m. Volilci se opozarjajo, da se udeležijo volitve v polnem številu ter oddajo svoj glas po svojem prepričanju. Nočemo zgubljeti besedij o poslovanju prejšnjega odbora — saj je znano vsemu svetu —, ampak naglašati moramo, da dobimo tak cestni odbor, kakoršnega hočejo volilci. Glejte torej, kaj delate! Odbor „Delalskega podp. društva“ prosí člane, da bi radi sklepanja računov tekom tega meseca poravnali udnino do konca leta. Od 11. do 17. t. m. imamo 50. teden.

Tržaški mestni svet ima nocoj ob 7. uri svojo sejo.

Neznana smrt. Gospa Tany Liebmann, mati dve tržaških zdravnikov, podala se je minolo nedeljo v gledišče Rossetti k predstavi Salvinija. V veži jo je nenadoma napadla slabost tako, da se je zgrudila na tla. V 10 minutah bila je mrtva navzlic hitri pomoči treh zdravnikov. Prenešli so jo v njeno stanovanje v ulici Sanità.

Zaprla je policija necega 30letnega Rob. Bachratha, trgovca na Dunaju, kateri je sprejel od avstrijsko-ogerskega konzula iz Kalkute zaboj vrednostnih stvari za 3000 for. ter iste porabil za se. Poleg tega je še v gostilni napravil 162 for. dolga, na kar je pobegnil v Trst, kjer ga je pridni Titz kmalu izvohal ter ga spravil v luknjo.

Vabilo na XCIII. odborovo skupščino „Maticе Slovenske“ v soboto dne 17. decembra 1892. leta ob 5. uri popoldne v društveni hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o XCII. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo gospodarskega odseka (hišne zadeve, Knezova zapuščina, itd.) 4. Poročilo književnega odseka (društvene in založne knjige, itd.) 5. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti.

Proti izseljevanju v Brazilijo. Ministerstvo za notranje zadeve je zaukazalo podrejenim oblastim, da z ozirom na neugodne odnošaje v Braziliji z nova in nujno svare vse one, ki namerujejo izseliti se tja. Zajedno so dobile oblasti ukaz najstrožje postopati proti vsem onim, ki zapeljujejo ljudstvo k izseljevanju.

Umrlijost v Trstu. Od nedelje dne 4. decembra do vátete sobote, dne 10. decembra umrlo je v Trstu 73 oseb, 39 možkih in 34 žensk. V istem tednu lanskega leta je umrlo 103 oseb.

Za VI. župno cerkev v Trstu nabralo se je dosedaj 36.962 gld. 96½ kr. Na-

daljnje prispevke vsprejemajo stavbeni odbor, škofijska pisarna in gg. župniki vse škofije.

Drobne vesti. Opekla se je petletna deklica Marija Lenardon. Stara pesem: stariši so jo pustili doma samo, otrok se je približal ognju in nesreča je bila gotova. — 20letnaga kmeta Joa. Jelusiča odnesli so v bolnico ker se je zgrudil na ulici same bolesi. — Neko neznanu osebo je na trgu sv. Ivana napadla padavica: odnesli so jo v bolnico. — V Rojanu je nastal ogenj v sobi necega društva, a k sreči se je kmalu pogasil. Škoda je neznatna.

Ilustrovani narodni koledar za navadno leto 1893. se prodaja pri uredniku našega lista. Sodba vseh slovenskih listov je soglasna in se glasi: da letošnji „Narodni koledar“ nadkriljuje vse, kar se je dosedaj izdalo v slovenskem jeziku na polji koledarske književnosti. V tem koledarju najde čitatelj vse potrebne koledarske podatke in mnogo leposlovnih in naučnih spisov iz najboljših peres, ilustracije pa tako, da bi bile v čast vsakemu leposlovnemu listu. Za Trst je priredil požrtvovalni založnik posebno izdajo, v koji je kalendarij premenjen nam primerno. Zato pa služi založnik, da ga podpira, kdor le more, da ne bode trpel prevelike gmotne škode, kakor je stara navada mej nami Slovenci. Tržadani, sezite torej po „Narodnem koledarju“!

„Ljubljanski Zvon“ prinaša v 12. zvezku nastopno vsebino: 1. Rástislav: Bolni car. 2. L. Habětov: Žarki spomina. 3. Bátog: Koroške pesmi. 4. Josip Starč: Lisjakova hči. Povest. (Konec). 5. Gr. Jerob: Pavel Knobelj, slovenski pisatelj in skladatelj. (Konec). 6. J. A. P.: Moja Ana. 7. m. p.: Jurij Juričič. 8. T. Doksov: Lubezni sreča. 9. A. Dolenc: Okolo sveta. (Konec). 10. M. H.: „Kaj si godd šepce“. 11. L. Habětov: Jesen. 12. Fridolin Kavčič: Slavni vojaki slovenski, VI. do VIII. 13. y.: Dravi. 14. L. Habětov: Drévce — spominska. 15. Josip Starč: Prof. Magdič in hrvaška stenografija. 16. Harambaša: Valvasorjeva rodbina rakev v Poljniku. 17. Valjavec: Tržadčan, Tržadčan, tržadski. 18. Književna poročila. 19. J. L.: Češka književnost. (Konec). 20. Listek.

„Hrvatska Matica“ izda za l. 1892 osem jako lepih knjig i. s. 1. Hrvatska Antologija. 2. Matica Hrvatska: „Spomen knjiga“. 3. Hoič: Slike iz občega zemljopisa III. 4. Mignet: Poviest Francezke revolucije. 5. Caric: Krištof Kolumbo. 6. Šandor-Gjalski: Osvit. 7. Tomić J. E.: Pastorak. 8. Novak: Pod nehanjem, — in vse to za bore tri forinte. — Ako želi kedo izmej članov jako okusno vezane knjige, pridene pa še 4 gld. Prosim vse p. t. članove, da se blagovole v teku tega meseca s članarino oglašiti pri poverjeniku Maticе Hrvatske v Sežani:

Matko Kante.

Národní koledar

za navadno leto 1893

se dobiva pri uredniku našega lista.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter sodidno delo in točna postrežba. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrona št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v cono. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 22--104

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini številka 2,

se priporoča tržaški slovenski gostpodi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovjši pariški in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 7-52

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Pente della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno niske, postrežba vestna in nagla. Cl.

Vekoslav Moder, pekovi mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Karol Colja, žganjarja in tobakarna v ulici Via Arosta, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghoga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pešne tiskalice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpologo časopisi v raznih slovenskih jeziki. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine is St. Petra, na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera v e o h i a št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočvrje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, niso, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; raspoložljiva tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rišem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Prelog, priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenine itd. Cl.

Gostilna „Stoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Rossetti magna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko borilo“ za nadaljevalno tečajje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Pivarna Lavrenčič, Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporočuje svoja izborna istorska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitum gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 28-33

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghoga toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Raspoložljiva tudi istrsko vino na zunan in sicer loko stacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacich. 50-47

Veliki krah!

Newyork i London nisu poštedili ni europejsko kopno, te bijale jedna velika tvornica srebrnih predmeta prisiljena podieliti čitavo skladišče uz veoma nisku odštetu radničke sile. Ja sam pooblaščen, da toj naloz ovršim.

Prodajem

dakle svakomu, bio bogat ili siromak, sliedeće predmete uz samu odštetu od for. 6.60, i to: 6 kom. najfl. stolnih noževa pravim engl. rezom. 6 „ amer. patent. srobr. vilica iz jednog kom. 6 „ „ „ „ ilica običnih 12 „ „ „ „ „ za kavu. 1 „ „ „ „ „ velika ilica za juhu, 1 „ „ „ „ „ „ mlieko. 6 „ englezkih Viktorija-tasa. 2 „ krasnih svetnjaka za stol. 1 „ čajovnik. 1 „ fina pesuda za cukar. 42 komada svega.

Svih 42 navedenih komada stajalo je prije 40 for., dočim se mogu sada dobiti uz najnižu ceno od 6 for. 60 nov. — Amerikansko patentesrebro jest skroz i skroz biela kovina, koja pridržuje boju za 25 godina, se jamči. Za dokaz, da ovaj oglaš nije

nikakva prevara

priobčujem nekoja od hiljada pohvalnih pisama i ponovnih Uknjižena znamka. aruška, koje sam primio o izvrstnosti i dobroti moje robe, te se javno obvezujem vratiti svakomu novce, komu nebi roba konvenirala.

Samo pravo, ovom ubilježeno markom. Svi od drugih tvrdka oglašeni slični predmeti, jesu padielani.

Posiže se samo poštarakim pouzetjem ili za gotov novac.

Osobito se preporuča za čišćenje toga potrebiti prah; škatula sa uputom 15 uvč.

Tko želi dakle imati solidnu robu, neka upotrebi ovu zgodnu i neka naruči sjajnu garnituru jedino kod

P. Perlberg, glavno skladišče i agent. ujedinjene amer. patent-tvornice za srebrnu robu Wien, I., Fleischmarkt 14/22.

Izvadak iz zahvalnice:

Sa garniturom od 42 komada posve sam zadovoljan; pošaljite mi još sliedeće.

Novi Banovci 12. julija 1892.

1-3 Rim. kat. župa.

Sa pripislanom mi garniturom jesam posve zadovoljan; nova naruška sliedi.

Pasek 10. julija 1892. Eduard Kreupa nadučitelj.

Mladenič

čvrste postave, bivši podčastnik, 26 let star, dovršil spodnjo realko in trgovsko šolo, sedaj službuje v neki tovarni, išče službo premeniti hot knjigovodja komptorist ali magaziner ali na veliki ekonomiji; zmožen slovenskega in nemškega jezika, deloma tudi laščine. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod šifro 1866 na administracijo tega lista. 1-2

Griena bel kašalj, hreputavica, promuklost, nazelni zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliediti rabljenjem

NADARENIH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina sjajnega uspjeha

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu

Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacijaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevu sladkišu (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Clena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svijeta. 8-52

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-42 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškoga, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelecev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni. 91-100 PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljatve izvršujejo se neutogoma.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 % c. prev. di 5 g ni	2 % c. prev. di 20 g n
3 1/2 % „ „ „ „ „ 12 „	2 1/2 % „ „ „ „ „ 40 „
3 3/4 % „ 4 mesi fisso „	2 3/4 % „ „ „ „ 3 mesi
3 1/2 % „ 8 „ „ „ „ „	3 % „ „ „ „ „ 6 „

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nnovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio s. c.

In banco giro abbuonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20.000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Intero e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

c) Sconta cambiali dirette e domiciliare a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Intero e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenzione effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4%, della Prima Cassa patriotica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4%, e le obbligazioni comunali 4%, con premio del 10% della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4%, e le obbligazioni 4%, con 10% di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4%, della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3%, 1.a e 2.a ommissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco. (Boden credit) le obbligazioni 4% con lotteria (vincita principale flor. 50.000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4% dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 12-12

Trieste li 25 Aprile 1892.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, smetih oljnatih barv najfinejih vrsti; rudače, rumeno, zelene, vijneve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfineje po 40 novč. kilo. Razn. tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga krepila od Kwizde (Kornenburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morajo brezplačno uporabljati telefon. 46-50

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 8-104

Prodaja in popravlja ure.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnoči. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnje naklonjenosti slavnog občinstva. Ponižni P. Favero. 104-28

LEKARNA A. KELLER

ex Rondolini,

utemeljena v letu 1769.

TRST,

Via Riborgo br 13.

Rasprodaje sledeće posebnosti: Glasovite in prave šaštre iz Brešije, železo-Maleesi. Navadno rihtje olje; isto olje s jedom in železom. Elikvir Coca, okrepiljač in prebavljajoči. Elikvir China proti mrzlici. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda s Antilov. Vino s Chino okrepiljajoče želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperaki prašek bel n rudač itd. itd. Glavna zaloga rogatake kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje dežele se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 28-27

Pisarna za oglase

za katoliške liste in poljudne spise

Huberta Friedla na Dunaju V.

preskrbuje uvrščanje oglasov (reklam) v vseh katoliških listih

tu in inozemstva. — Inerent si prihrani po tem zavodu pri naročilih različnim časopisom ne le truda in časa, ampak dobi gotovo tako nizke cene, kakor da je naročil neposredno. Izbirajo se pravi, to je primerni časopisi, sestavljajo se teksti oglasov na najboljše mesto ter preskrbljajo olicheji po cenah, kolikor stanejo zavod sam. Seznam časopisov in proračuni stroškov dopošljejo se po želji (1 marka za 10 nvč.)

Nič več kašlja!

PRSNI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 noč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtem truplu, želočnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 noč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelej koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 nvč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edino zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubic. 6-10

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

CARLO PIRELLI

mejnarodni agent in speditér

Trst, Via Arsenal št. 2.

36-38

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje